

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 70 lir (za inozemstvo 75 lir), za 1/2 leta 35 lir, za 1/4 leta 17,50 lir, mesečno 6.— lir. Tedenska izdaja letno 25 lir. Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953

Izhaja vsak torek in petek

Ljubljana, torek 14. oktobra 1941-XIX

Cena posamezni številki 0'60

Visoki Komisar na velesojmu

Visoki Komisar Ekse. Grazioli je v ponedeljek spet obiskal Ljubljanski velesojm. Spremljali so ga razni dostojanstveniki in predstavniki krajevnih oblasti. Ekse. Visoki Komisar je prišel pozdravit italijanske in domače razstavljalce, ki so s svojim delom prispevali k uspehu te pomembne gospodarske prireditve.

Na velesojmu so Visokega Komisarja pozdravili ravnatelj dr. Dular, delegat Visokega komisarjata comm. Poilucci, cav. Bagatin in drugi zastopniki velesojmske uprave. Po pozdravu je Ekse. Grazioli stopil v paviljon, kjer razstavljajo nekatere panoge velike industrije. Številnim predstavnikom industrije je Visoki Komisar izrekel zahvalo za udeležbo ter naglasil, da je razstava izpolnila nalogo, ki ji je bila poverjena. Pokazala je novi pokrajini vso proizvodno zmogljivost italijanske industrije. Omenil je tudi, da je bil velesojm organiziran v najkrajšem času po pripravljenosti in razumevanju vseh razstavljalcev. Napovedal je, da bo prihodnji velesojm urejen na širši podlagi, ker se ga bodo udeležili tudi drugi balkanski narodi ter zavezniča Nemčija. Velesojm bo imel mednarodni značaj, začel pa se bo prvo soboto v juliju prihodnjega leta. Na njem bodo seveda sodelovale tudi vse panoge italijanskih narodnih produkcijskih sil.

Visoki Komisar je pohvalil razstavljalce, ki so storili svojo dolžnost, posebno zahvalo pa je izrekel predsedniku velesojma Bonaču, ravnatelju dr. Dularju, comm. Poilucciju, cav. Bagatinu, publikacijskemu podjetju Diffuse ter velesojmski družbi v Padovi.

Prisotni so toplo pozdravili besele Ekse. Graziolija, zastopnik tvrdke S. Giorgio De Angelis pa se je zahvalil za vso naklonjenost in podporo v imenu razstavljalcev, ki so prišli v Ljubljano, da pokažejo dvig italijanske industrije. V imenu slovenskih razstavljalcev se je zahvalil industrijec Lajovic iz Ljubljane, ki je poudaril tudi skrb, ki jo Visoki Komisar posveča vseh novi pokrajini.

Visoki Komisar je nato pozval navzočne, naj pozdravijo Kralja in Duceja, kar so vsi storili z velikim navdušenjem, potem pa je med toplimi pozdravi zapustil velesojmske prostore.

Obisk tržaških trgovskih nameščencev

V nedeljo je obiskala Ljubljano večja skupina trgovskih nameščencev iz Trsta pod vodstvom nacionalnega svetnika Vagliana. Na kolodvoru so goste pozdravili predstavniki Pokrajinske delavske zveze in ljubljanskih strokovnih organizacij. Gostje so se poklonili po svojem predstavniku Visokemu Komisarju, z nebotičnika so si ogledali Ljubljano, po kosilu pri Pokrajinski delavski zvezi so si ogledali velesojmsko razstavo. Obisk je poglobil stike med ljubljanskimi in tržaškimi trgovskimi nameščenci.

Vpisovanje v I. letnik gremialne šole podaljšano

Združenje trgovcev v Ljubljani sporoča, da se bodo vpisovali učenci v I. letnik grem. trgovske šole izjemoma še do 31. t. m.

Ljubljanski velesojm — zaključen

Včeraj zvečer se je zaključil letošnji Ljubljanski velesojm. Kakor smo že poročali, je dosegel letošnji velesojm izreden uspeh, kar pomeni v današnjih težkih časih še posebno veliko. Ta uspeh se vidi tudi v tem, da so zadovoljni s potekom velesojma razstavljalci in obiskovalci, zadovoljni pa so tudi prireditelji velesojma in zadovoljna je predvsem Ljubljana, ki je dobila sedaj pravi vzorčni velesojm.

Prireditelji so zadovoljni, ker je bilo zanimanje občinstva za velesojm vedno živahno, saj je bila zlasti ob nedeljah na velesojmu prava gneča. Vsi predmeti so bili razstavljeni tako, da so prišli do veljave. Predvsem pa je velesojm dosegel svoj osnovni namen, da je pokazal nazorno tako gospodarstvo Ljubljanske pokrajine kot tudi gospodarstvo ostalih pokrajin Kr. Italije. Moremo reči, da so prebivalci Ljubljanske pokrajine šele z obiskom velesojma dobili pravi vtis o sili in razvitosti italijanskega gospodarstva. Na drugi strani pa so tudi italijanski obiskovalci velesojma spoznali gospodarsko silo Ljubljanske pokrajine. Ta sila je sicer skromna, vendar pa kaže življenjsko sposobnost pokrajine, njeno delavnost in njeno podjetnost.

Tako je velesojm dosegel tudi svoj drugi osnovni namen, da je posrednik za trgovinsko zamenjavo blaga med Ljubljansko in ostalimi pokrajinami Kr. Italije. Žal so danes takšni časi, da ne more doseči to posredovanje takoj tudi pozitivnih uspehov. Zaradi težkoč z nabavo potrebnih surovin se ne morejo vsa naročila takoj izvršiti. Naravno je zato, da se je to poznalo tudi pri kupcih na velesojmu. Te bi bile zelo živahne in za mnoge stroke so tudi bile, če ne bi bilo raznih omejitev, ki pa so samo naravna in nujna posledica sedanjih časov. Gotovo pa je, da bo v normalnih časih posredovalno delo Ljubljanskega velesojma doseglo popoln uspeh.

Zelo zadovoljni z letošnjim velesojmom pa so tudi obiskovalci. Za mal denar so videli mnogo, zelo mnogo. Videli so velikanski razvoj italijanske industrije, spoznali visoko stopnjo italijanskega kmetijstva in umetne obrti, mogli pa so tudi ugotoviti, da se je Ljubljanska pokrajina tudi v novi okoliščini dobro uveljavila. Njena industrijska ter obrtna delavnost ni majhna, poleg tega pa so bile vse koje v ljubljanskem paviljonu urejene tako, da je bilo veselje.

Zadovoljstvo obiskovalcev se kaže tudi v lepem številu obiskovalcev. To število je raslo vsak dan in doseglo zadnjo nedeljo višek. To izredno lepo število obiskovalcev je pač najbolj jasn zunanji dokaz o uspehu velesojma. Posebno velik je bil obisk iz Italije. Več deset tisoč obiskovalcev je prišlo iz Italije in vsi so bili s svojim izletom v Ljubljano zadovoljni. Za bodočnost daje to dejstvo zelo ugodne upe in ne dvomimo, da jih bo velesojmska uprava tudi znala izkoristiti.

In ne na koncu: zadovoljni so tudi prireditelji. Veliko, težko in odgovorno delo je bilo končano po programu. Vse številne težkoče so

bile premagane. Postavljeni novi, večji in lepi paviljoni, planiran je bil ves velesojmski prostor, odani vsi prostori in okusno urejeni, dobro je bilo preskrbljeno za prehrano velesojmskih obiskovalcev in ugodno je bilo rešeno vprašanje prenočitve številnih obiskovalcev. Skratka, vse težkoče so bile vzorno premagane in ko je bil velesojm odprt, ni noben obiskovalec niti opazil sence težkoč, ki so jih morali premagati prireditelji velesojma.

Seveda pa vse te težkoče ne bi mogle biti premagane brez velike podpore Vis. Komisarjata in predvsem Vis. Komisarja samega Ekse. Graziolija. Živo se je zanimal za vsako podrobnost, omogočil dokončanje novih paviljonov, ponovno obiskal velesojm in poskrbel v največji meri za uspeh velesojma. Posebno hvaležnost pa smo mu dolžni za njegovo skrb, da bo prihodnji Ljubljanski velesojm še večji, še lepši in še pomembnejši.

Po njegovi zaslugi se bodo v kratkem začeli zidati še novi paviljoni in prihodnji velesojm ne bo le zopet pravi vzorčni velesojm, temveč tudi mednarodni velesojm.

Zadovoljna je pa tudi Ljubljana. Prednosti njene zemljepisne lege so bile z velesojmom zopet uveljavljene, Ljubljana pa je s preureditvijo in povečanjem velesojma dobila novo privlačno moč za prebivalstvo Ljubljanske pokrajine in še posebej za goste iz Italije. Gospodarska in tujskoprometna pozicija Ljubljane je okrepljena in to je uspeh, ki mora razveseliti slehernega Slovenca.

Letošnji velesojm se je zaključil v znaku izrednega uspeha, kar pa je še pomembnejše, zaključil se je v znaku bodočega in velikega bližnjega napredka. Pokazal je s tem svojo življenjsko silo in njegove rastoče življenjske sile smo veseli in zato na Ljubljanski velesojm tudi ponosni.

Primer občnokokoristne podjetnosti

Te dni je izšel v ljubljanskih listih poziv tvrdke Hrovat & Komp. v Ljubljani na kmetovalce Barja, da zasejejo najmanj 1000 hektarov s sončnicami, ki bi se uporabljale za izdelavo jedilnega olja. Tvrdka Hrovat & Komp. javlja nadalje, da daje kmetovalcem, ki bi se odzvali njenemu pozivu, vsa potrebna navodila za sejanje, da jim priskrbi seme in na željo tudi umetna gnojila. Končno jamči tvrdka za minimalno odkupno ceno in izjavlja, da bo stalno gojila sončnice.

Kakor kaže ta poziv, bo izvršila tvrdka Hrovat & Komp. res celo delo. Kmetovalcem na Barju bo dajala leto za leto dober in trajen zaslužek, dvignila bo gospodarsko silo pokrajine, hkrati pa vsemu prebivalstvu oskrbela tako potrebno jedilno olje. Tvrdka Hrovat & Komp. ne opravlja tega pionirskega dela prvič, temveč je že v Bački na podoben način poskrbela za načrtno gojitev sončnic. Tvrdka ima torej že dobre izkušnje, ima tudi vse stroje za izdelovanje jedilnega olja, da morejo kmetovalci pozivu tvrdke popolnoma zaupati. S svojim pozivom je dokazala tvrdka, kako koristna je za javnost zasebna iniciativa in

tudi to je eden razlogov, da omenjamo poziv tvrdke na tem mestu.

Glavni razlog, da opozarjamo na poziv tvrdke, pa je v tem, ker kaže, kako se tudi v sedanjih težkih časih more marsikaj doseči, samo če se lotijo, dela pravi ljudje. Še polno neizkoriščenih možnosti za zaslužek in za delo je pri nas. Tako smo že ponovno opozarjali na potrebo zbiranja raznih odpadkov. Tudi to zbiranje bi morala organizirati podjetna tvrdka. Na ta način bi moglo mnogo ljudi dobiti zaslužek, pomagano bi bilo pa tudi celoti, a tudi tvrdka sama bi prišla na svoj račun.

Je pa še polno drugih stvari, ki bi se mogle izvesti. Naši tehniki naj bi tem stvarim posvetili svojo pažnjo, podjetni ljudje pa naj bi po njih načrtih vso stvar izvedli in poskrbeli za potrebna finančna sredstva.

Potrebe naše pokrajine so posebno v današnjih časih, ko toliko stvari primanjkuje, izredno velike. S podjetnostjo, požrtvovalnostjo in pa z dobro uporabo modernih tehničnih sredstev se more pokrajini mnogo pomagati, kakor dokazuje vzpodbudni primer tvrdke Hrovat & Komp. Naj bi ta primer tudi v resnici našel posnemalce!

Premogovniki v Turčiji

so bili pred letom dni podržavljeni in je v tem času produkcija tako napredovala, da je, kakor meni »Südost-Echo«, Turčija v pogledu premoga popolnoma neodvisna od inozemstva. Premogovne žile so pri Zonguldaku ob Črnem morju. Raztezajo se od Ereglija do Asmare in strokovnjaki sodijo, da še dolgo ne bodo izčrpane. Tuji podjetniki so začeli izkoriščati te premogovnike že l. 1829., a vse do l. 1926. pridobivanje premoga ni moglo doseči pomembnejšega obsega. Od l. 1926. do lani se je produkcija dvignila na 3 milijone ton, letos računajo na 3,3 milijona ton, kmalu bo pa dosežena povprečna letna produkcija 4,5 milijona ton.

Za rudarstvo je v enem letu vladosti storila. V premogovnikih je še precej tujih strokovnjakov, poskrbljeno pa je za domač naraščaj z ustanovitvijo višje rudarske šole in s številnimi strokovnimi tečaji za delavce, ki jih je zdaj v vseh premogovnikih okrog 22.000. Da bi se dosegla letna produkcija 4,5 milijona ton črnega premoga, se bo moral stalež rudarjev seveda precej povečati.

Turčija ima tudi izdatna ležišča rjavega premoga. Premogovniki rjavega premoga obratujejo šele od l. 1931. in so še vsi v privatni posesti. L. 1939. so dali 160.000 ton, v prvem četrtletju letos pa že 103.070 ton premoga. Rjav premog

uporabljajo predvsem za kurjavo v hišah namesto starodavne kurjave: lesa, oglja, posušenega gnoja in odpadkov. Sele v zadnjih letih so se mnoge turške hiše preuredile za novo kurjavo ter so peči in štedilniki izpodrinili starodavne bakrene mangale, v katerih je tlela žerjavica. Tako je tudi premog mnogo pripomogel pri modernizaciji dežele in pri dvigu življenjskega standarda.

V začetku je delo v premogovnikih ovirala neizkušenost rudarjev, ki so izšli iz vrst malih poljedelcev. Polagoma pa so se turški rudarji dobro usposobili in rudarski stalež se bo po potrebi brez težav povečal.

Večina podržavljenih premogovnikov je bila prej v rokah francoske družbe »Société d'Heracles«, ki svojih podjetij ni mogla dvigniti zaradi slabih prometnih razmer. Ko so bili premogovniki podržavljeni, je vlada zgradila rudniško železnico, ki vodi od Zonguldaka v pristanišče Eregli, ki je bilo razširjeno in preurejeno za izvažanje premoga, ter v notranjost države do glavnega mesta. Iz Ereglija in drugih manjših pristanišč so v zadnjih letih izvozili povprečno 800.000 ton premoga na leto.

Zamrznjena vplačila za uvoz blaga iz Nemčije

Na podlagi poziva Visokega Komisarjata vabi Zveza vse tvrdke, ki so vplačale med 10. in 31. marcem tega leta po naših denarnih zavodih denarne zneske za uvoz blaga iz Nemčije, da sporoče Zvezi višino zneska nakazila, denarni zavod, pri katerem so zneske vplačali, in nemoško tvrdko, za katero so plačali.

Ta nakazila so bila zaradi vojne zaustavljena pri bivši Narodni banki v Beogradu. Skupna vsota vplačil v tem času je bila precej visoka zaradi ugodnega tečaja marke po din 14.80.

Italijansko-bolgarski sporazum

je bil te dni podpisan v Sofiji. Po novih pogodbah bo vrednost trgovinskega prometa med Italijo in Bolgarijo do 30. junija l. 1942. znašala približno 800 milijonov lir. Tako se bo v primerjavi s preteklo enako dobo štirikrat povečala.

Z novimi sporazumi bo omogočeno znatno povečanje izvoza bolgarskega blaga v Italijo. V poštev pridejo predvsem perutnina, jajca, zelenjava, goveja živina, gnojila, oljnata semena, surove kože, rude in kovine. Bolgarija bo pa dobivala iz Italije v prvi vrsti tekstilno blago, kemijske in farmacevtske izdelke ter stroje in tipizirane industrijske proizvode. S posebnim protokolom je določeno znatno znižanje carinskih tarif za umetno tekstilno blago, ki se bo iz Italije uvažalo v Bolgarijo.

Pri pogajanjih so razpravljali tudi o transportnih vprašanjih, ki so bistvenega pomena za razvoj trgovinskega prometa. Zastopniki železniških uprav obeh držav se bodo posebej sestali ter določili olajšave pri prevažanju blaga.

Trgovinske zveze med Italijo in Bolgarijo so že nekaj let stabilne. Glavni delež pri bolgarski zunanji trgovini ima Nemčija, Italija je pa na drugem mestu. Njen delež pri vsem bolgarskem uvozu je bil leta 1939. — 6,9%, lani pa 6,6%. Pri bolgarskem izvozu je bila Italija predlanskem udeležena s 6,1%, lani pa z 9%.

Gg. trgovce opozarjamo,

da je »Trgovski list« z dne 7. oktobra že objavil naredbo o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic ter pisarn. V isti številki je »Trgovski list« tudi objavil seznam tekstilnih in oblačilnih predmetov, ki so izvzeti od prepovedi prodaje ter seznam tekstilnih predmetov, ki so pod zaporom prodaje. Danes objavljamo zadevni naredbi za Ljubljansko pokrajino.

Istočasno se obveščajo trgovci z živili (špeceristi), da velja čas odpiranja in zapiranja od 8. do 12. in od 15. do 18. ure.

Iz italijanskega gospodarstva

Proizvodnja zemeljskega plina se je v Italiji od leta 1935. do 1940. podvojila ter dosegla že 26 milijonov kubičnih metrov. Za oskrbo gospodarstva s plinom pride v poštev tudi odpadni plin pri topilnicah, ki se ceni na kakih 12 milijonov kubičnih metrov. Skoraj polovica pridobljenega zemeljskega plina se sedaj uporablja za pogon motornih vozil. Pridobivanje zemeljskega plina se bo znatno povečalo in uporaba plina za pogon motornih vozil bo velikega pomena tudi po vojni, ker se bo prihranilo na leto po 10.000 ton bencina. Lani v jeseni je bila ustanovljena državna ustanova za zemeljski plin Ente Nazionale Metano z glavnico 20 milijonov lir, da prouči možnosti pridobivanja in izkoriščanja zemeljskega plina. Sedaj je v Italiji v prometu 75.000 velikih jeklenih posod (bomb) za plin, od katerih vsebuje vsaka pod visokim pritiskom 30 do 50 kubičnih metrov plina.

Načrt za razdelitev vina za vso civilno in vojaško potrošnjo je bil nedavno izdelan in predvidena je tudi odredba, po kateri bodo morali dati vinogradniki in vinski trgovci vsak mesec v promet eno dvanajstino vketene količine vina.

Tvrdba »Breda« je že lani dobila naročilo od beograjske občine za dobavo tramvajskih vozov. Od tega naročila ima dobaviti še 9 vagonov, v teku pa so nova pogajanja, po katerih naj bi tvrdba dobavila beograjski občini še 35 tramvajskih vozov.

Stalni odbor Mednarodnega združenja za poljedelstvo se je pod predsedstvom italijanskega delegata sestel v Rimu. Poleg Italije, njenih posesti in kolonij so zastopane še Argentina, Brazilija, Bolgarija, Čile, Danska, Finska, Iraka, Japonska, Kolumbija, Madžarska, Nemčija, Paragvaj, Peru, Portugalska, Romunija, San Marino, Španija, Švica, Turčija, Urugvaj in Venezuela.

Poučni zvočni film za poljedelce potuje po Goriški pokrajini. Poslala ga je Fašistična zveza kmečkih delavcev. V raznih krajih predvajajo film »Človek in zemlja«, ki ga je izdelal propagandni odelček zveze.

Na seji korporacije za kovinsko industrijo je bilo ugotovljeno, da je dosežena v proizvodnji svinca in cinka tako visoka stopnja, da je omogočena avtarkija Italije na tem polju in da bosta ti dve kovini lahko nadomestili v veliki meri uvožene druge kovine.

Glavnica Zavoda za industrijsko obnovo je bila povišana od 1 na 2 milijardi lir z valorizacijo industrijskih udeležb in na breme rezerv.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snovi, obleke, klobuke itd. Škrobl in svetloboja srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3

Telefon št. 22-72.

Predpisi o porazdeljevanju tekstilnih izdelkov, obutve in oblačilnih predmetov

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal tole naredbo:

Clen 1. — Od dne, ko stopi ta naredba v veljavo, se ustavlja vsaka prodaja ali oddaja občinstvu manufakture, iz tekstilnih tvarin izdelanih predmetov, drugih oblačilnih predmetov in obutve vsake vrste.

Podjetja, ki prodajajo občinstvu izdelke iz prednjega odstavka, morajo sestaviti inventar blaga, ki je v njih skladiščih in trgovinah.

Podatki inventarnega popisa se morajo vnesti v poseben vpisnik, ki ga dobijo podjetja pri pristojnih odsekih Zveze delodajalcev Ljubljanske pokrajine, in postanejo začetne postavke o obratnih zalogah vsakega podjetja. Te podatke je treba poslati tudi Zbornici za trgovino in industrijo v Ljubljani.

Clen 2. — Od dne, ko stopi ta naredba v veljavo, tudi industriji, obrtniki in trgovci na debelo z izdelki, navedenimi v prednjem členu, teh izdelkov ne smejo prodajati. Sestaviti morajo poleg tega inventar o blagu, ki ga imajo v svojih podjetjih ali skladiščih in poslati prepis Zbornici za trgovino in industrijo v Ljubljani.

Izdelke, poslane obrtnikom in trgovcem na debelo in na drobno pred dnem, ko stopi ta naredba v veljavo, si morajo prejemniki vpisati v breme in jih prevzeti v svoj inventar.

Clen 3. — Izdelki, na katere se nanaša ta naredba, se oddajajo porabnikom na posebno oblačilno nakaznico, glasečo se na osebo.

Visoki komisar določi dan, od katerega dalje bodo smeli proizvajalci, obrtniki in trgovci, bodisi na debelo ali na drobno ali poltuloči, zopet prodajati izdelke iz čl. 1. te naredbe in predpiše navodila, po katerih se bodo morali pri prodaji ravnati.

Clen 4. — Kršitelji določb te naredbe se kaznujejo v denarju do 5000 lir, v hujših primerih pa z zaporom do šestih mesecev.

Clen 5. — Ta naredba stopi v veljavo na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, 7. oktobra 1941-XIX.

Visoki komisar
za Ljubljansko pokrajino:
E. Grazioli

Predpisi o prodaji oblačilnih izdelkov in drugih porabnih predmetov

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je v tej zvezi izdal tudi sledečo naredbo:

Clen 1. — Blago iz člena 4. te naredbe se sme prodajati porabnikom samo, če pokažejo osebno izkaznico, ki jo izdajo pristojna oblastva po določbah, ki se izdajo kasneje.

Začasno nadomestujejo osebno izkaznico tile izkazi o istovetnosti: članska izkaznica Nacionalne fašistične stranke; železniška legitimacija; osebna legitimacija, ki jih imajo državni civilni in vojaški uradniki; pokojninska knjižica teh uradnikov in njih dedičev; legitimacijska knjižica častnikov na razpoloženju; izkaznica, ki jo izdajajo milična poveljništva svojim podrejenim; izkaznica rezervnih častnikov; orožni list; šoferska izkaznica, ki jo imajo vozači potniških avtomobilov; potni list, izdan italijanskim državljanom za potovanje v inozemstvo; potna dovolila, izdana po kvesturah Kraljevine italijanskim državljanom ali državljanom iz Ljubljanske pokrajine; poslovne knjižice; živilska nakaznica; začasna osebna izkaznica, izdana od občin.

Clen 2. — Prodajalec mora vpisati v posebne vpisnike imenske podatke in naslov kupca, vrsto,

kakovost in prodajno ceno blaga, ki ga proda vsaki stranki, z navedbo dneva nabave in številke osebne izkaznice ali drugega začasnega pripuščene izkaza o istovetnosti.

Za nabave do skupnega zneska lir 20 tak vpis ni potreben.

Clen 3. — Določbe prednjih členov se kakor za prodajalce na drobno uporabljajo tudi za proizvajalce in trgovce na debelo pri neposredni prodaji porabnikom.

Clen 4. — Blago, ki se nanje nanaša obveznost iz čl. 1., je sledeče: oblačilni predmeti;

tkanine vseh vrst in kakovosti, včevši tkanine za hišno opravo; obutve in usnjeni ter kožni izdelki;

mila in snažilna sredstva vobče; starinske umetnine;

stroji in kovinski predmeti.

Clen 5. — Kršitelji določb te naredbe se kaznujejo v denarju do 5000 lir, v hujših primerih pa z zaporom do šestih mesecev.

Clen 6. — Ta naredba stopi v veljavo na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino (to je 11. X.).

Ljubljana 9. oktobra 1941-XIX.

Visoki komisar

za Ljubljansko pokrajino:

E. Grazioli

Nezadostna proizvodnja aluminija

»Das Reich« navaja, da je severnoameriška vlada letos za svojo industrijo letal preračunala potrebno aluminija na ogromno količino 1600 milijonov liber (okroglo 725.000 ton). Ameriška proizvodnja aluminija teh količin ne bo mogla dati. Lani je dala samo nekaj nad 400 milijonov liber in če se pritegne še kanadska proizvodnja, ki se v zadnjih letih dviga, bo mogoče dobiti na leto največ 1000 milijonov liber.

Od svetovne proizvodnje aluminija pride več ko polovica na USA, več ko četrtina pa na Nemčijo. Če med svetovno vojno se je proizvodnja podvojila. L. 1914. je dala 83.500 ton, takoj po vojni pa 180 tisoč ton. Proizvodnja je v porastu že od l. 1925., ni pa tolika, da bi mogla zadostiti proračunu in potrebam ameriške vojne industrije,

čeprav je v Ameriki aluminij že od 1. junija letos odtegnjen drugim industrijskim panogam.

Proizvodnja aluminija se je v Severni Ameriki zvišala od 103.400 ton l. 1929. na 187.000 ton l. 1940. Za vsako tono aluminija se porabi v tovarnah električnega toka za 20.000 do 25.000 kWh in bi tako znašala poraba elektrike za 600 milijonov liber — 7 milij. kWh.

Zaželeno zvišanje proizvodnje aluminija pa tudi ni v skladu z možnostmi dobave surovin. Zedinjene države se zalagajo z boksitom po večini s čezmorskim uvozom. L. 1939. so v Zedinjenih državah pridobili 378.000 ton, uvozili pa 525.000 ton boksita, lani pa je znašala pridobitev 450.000, uvoz pa 550.000 ton. Ker so pri uvažanju boksita dosti večje težave kakor pri zvišanju produkcije, meni

Trgovinski register

Vpisale so se naslednje spre-membe:

»Centropapir«, družba z o. z., Ljubljana, podružnici v Zagrebu in Beogradu. Družba se je razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidatorja: Gerbl Dragan, industrijski ravnatelj v Zagrebu in Bizjak Venčeslav, tovarniški uradnik v Ljubljani.

»Jadran«, avtobusno podjetje d. d., Ljubljana. Besedilo firme odslej: »Sasa«, Societă Adriatică Servizi Automobiliști Soc. An., Ljubljana in »Sasa«, Jadran, Avtobusno podjetje d. d. v Ljubljani. Izbrisejo se člani upravnega sveta: Josip Ljubič, Kazimir Budna, Ernest Ružinski, Artur Klein in Dušan Plavšič. Vpišejo po upravni svetniki: Josip Kraljič, avtopodjetnik, Marija Kraljič in Starec A. Vladimir, vsi v Ljubljani.

»Lesna«, družba za eksport lesa z o. z. v Ljubljani. Družba se je razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidator Slave Simončič, prokurist v Ljubljani.

Ljubljanska gradbena družba z o. z. v Ljubljani. Družba se je razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidator: Avgust Bercieri, prokurist v Ljubljani.

Transporti romunske zunanje trgovine

»Südost-Echo« je objavil pregled romunske zunanje trgovine s posebnim opisom transportnih poti: po morju, po Donavi, po železnicah. Ta opis kaže nazorno, kako vpliva vojna na zunanjo trgovino.

Od vse romunske zunanje trgovine je imela l. 1939. morska pot 59 %, pot po Donavi 25 %, po železnici pa 16 %, lani pa je prišlo na morske poti samo še 39 %, na Donavo 40 %, na železnice pa 21 %, pri čemer pa se je tudi skupna količina blaga v zunanji trgovini v primerjavi z l. 1939. zmanjšala za nad 2 milijona ton. Razlika v milijonih ton je bila pri izvozu naslednja:

Transport	1940.	1939.	Razlika
po morju	2,11	4,52	- 2,41
po železnici	1,14	1,13	+ 0,01
po Donavi	2,13	1,90	+ 0,23

Skupaj 5,37 7,56 - 2,19

Pri uvozu pa so naslednje razlike v tonah:

Transport	1940.	1939.	Razlika
po morju	133.775	222.027	- 88.252
po železnici	253.069	378.546	- 125.477
po Donavi	134.936	139.345	- 4.409
z letali	255	122	+ 133

Skupaj 522.035 739.039 - 217.004

Pridelovanje bombaža v Romuniji

Prvi bombažni nasadi so bili v Romuniji l. 1930. in obsegali so le 20 hektarjev. Pridelek je bil 220 kilogramov na hektar. Nasadi so se širili od leta do leta in so leta 1937. dosegli že 1700 ha, pridelka pa je bilo večkrat tudi po 900 kg na hektar. Lani so nasadi bombaža obsegali že 26.000 ha, pridelek je bil pa slab. Dal je 5400 ton surovega bombaža, kar je samo za dve tretjini več kakor je znašal pridelek prejšnjega leta, ko so nasadi obsegali še 7000 ha. Letos so nameravali nasade razširiti na 60.000 ha, kar pa je preprečilo pomanjkanje semen.

Povprečni pridelek v Romuniji je 600 kg surovega bombaža na hektar. Romunska tekstilna industrija potrebuje na leto okrog 150 tisoč ton surovega bombaža. Tolik pridelek bi bilo pri dosedanem povprečju mogoče doseči na nasadih, ki bi obsegali 250.000 ha.

»Das Reich«, da vojna industrija USA ne more dobiti več ko dve tretjini potrebne količine aluminija.

Gospodarske vesti

Za člane Slovenskega čebelarstva društva je dovolilo pristojno ministrstvo v Rimu za krmiljenje čebel potrebni sladkor, in sicer za vsak A. Z. panj po 3 kg, za kranjč po 2 kg in za prašilek po poldrugi kilogram. Prvi vagon tega sladkorja je že na potu.

Uradne ure denarnih zavodov in kreditnih zadrug ostanejo v Ljubljani nespremenjene, t. j. od 8. do 14. ure.

Dosedanji italijansko-hrvatski plačilni sporazum, ki je veljal do 30. septembra, je podaljšán do konca leta 1941.

Kakor objavlja nemško posla-ništvo v Zagrebu, je od 16. oktobra dalje dovoljeno potovati v Srbijo, toda samo z veljavnim potnim listom, ki ga je vidiralo nemško posla-ništvo v Zagrebu ali nemški konzulat v Sarajevu.

Okrožne hranilnice so bile ustanovljene v Radovljici, Kranju in Kamniku. Vse vloge mestne hranilnice v Radovljici je prevzela nova okrožna hranilnica.

Mali obmejni promet med Madžarsko in Hrvaško je urejen in sicer za mejo ob Dravi od Dol. Miholca do izliva Drave v Donavo.

V Zagreb se je v zadnjih 6 mesecih doselilo 60.000 novih stanovalcev. Zaradi tega je začelo v Zagrebu primanjkovati stanovanj.

Število tobačnih sadik na Hrvatskem znaša letos 223 milijonov, za 70 milijonov manj kakor lani.

Brzovojni promet med Srbijo in Nemčijo je bil zopet uveden. Pristojbina za brzovojne znaša 21 pfenigov za besedo.

V Zaječaru so dogradili novo tvornico kazeina. Nova tvornica je opremljena z najmodernejšimi stroji.

Nov davek v obliki 5—15% doklade na stanovanja in lokale je vpeljala srbska vlada.

Dunajski koncern Meini je ustanovil v Beogradu delniško družbo J. Meini z delniško glavnico 1,5 milijona din.

Mesne cene v Beogradu so sedaj določene takole: 1 kg govedine 45 din, jagnjetina 35, svinjskega mesa 60 din, loja 50, masti 80 in surove slanine 70 din.

Cene cigaretam so v Srbiji zvišane in velja v bodoče zavojček Drava cigaret 7, Ibar 8,50, Zeta 10 in Morava 11 din.

Krušne karte so izdala nekatere bolgarske mesta.

Romunija je izvozila do konca avgusta 343.771 ton žita; lani ga je v istem času izvozila 1.056.000 ton. 75% vsega žita je šlo v Nemčijo.

Trgovinska pogodba je bila podpisana med Nemčijo in Turčijo. Nemški listi naglašajo, da pomeni sklenitev pogodbe velik gospodarski in politični uspeh Nemčije.

Kruh se sme v bodoče v Nemčiji izdelovati iz mešanice, ki vsebuje 60% ržene, 30% pšenične in 10% ječmeneve moke.

Bicikle in motocikle bodo smeli trgovci v Nemčiji od 15. oktobra dalje prodajati le na posebne nakaznice, ki jih bodo za vsak nakup izdali občinski gospodarski uradi.

Argentina si hoče zgraditi lastno trgovinsko mornarico in je v ta namen kupila osem italijanskih ladij s skupno tonažo 88.300 brt. Cena za ladje je bila določena na 2850 lir za vsako brt, torej na 215,6 milijona lir. Polovico kupnine plača Argentina v argentinskih zakladnih nakaznicah, polovico pa bo plačala z blagovnimi dobavami Italiji po vojni.

Angleški listi so zaradi pomanjkanja papirja zopet omejili svoj obseg.

Vseh 60.000 ton kavčuka, ki ga je pridelala Indokina, je prišlo v japonske roke.

Sladkorna industrija na Hrvatskem in v Srbiji

V nekdanji Jugoslaviji je bila večina sladkorne industrije v pokrajinah severno od Donave, to je v Bački in Banatu. Od sedem sladkornih tovarn bivše Jugoslavije je ostala samo ena na Hrvatskem. To je sladkorna tovarna v Osijeku, ki proizvaja letno okrog 20.000 ton sladkorja, kar zadošča komaj polovici domače potrošnje. Hrvatska bo morala uvažati sladkor iz Madžarske, Slovaške in Češko-moravskega protektorata. Ugodnejše so razmere v Srbiji, kjer bodo dale tri tovarne letos 37.000 ton sladkorja, dočim cenijo potrošnjo v deželi na kakih 23.000 ton.

Čitajte »Trgovski list«!